

καὶ διὰ τὰ σὲ τὸ ἀποδείξω, ἰδοὺ, πρὸ πολλοῦ ἔχω γράμμα νὰ σ' ἐγχειρίσω. . . Ἡργήσα πολὺ νὰ σὲ τὸ δώσω, ἀλλὰ ἦτο ἀδύνατος, ἀσθενής καὶ ἐφοβήθη μήπως συγκινηθῇ ἐπικινδύνως. Θὰ μὲ συγχωρήσῃς διότι ἐπερίμενα τόσον; Τὸ ἔκμα μόνον διὰ τὴν ὑγείαν σου. Νομίζω ὅτι τόρα πλέον εἶσαι ἀρκετὰ καλὰ ὥστε νὰ ἡμπορῇς εἰς τὸ μέλλον νὰ φροντίζῃς ἀκινδύνως περὶ τῆς ἀλληλογραφίας σου. Λάβε τοῦτο τὸ γράμμα· δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ σὲ εἰπῶ ὅτι τὴν σφραγίδά του ἐθεώρησα ἱερὰν.

Ἐνῷ δὲ ἔλεγε ταῦτα ἔδωκεν εἰς αὐτὴν ἐπιστολήν, τὴν ἑποίη ἀνέσυρεν ἀπὸ τὸ θυλάκιον τοῦ ἐνδύματός του.

— Κύριε δὲ Γρανλιέ, σὲ παρακαλῶ νὰ τὴν ἀναγνώσῃς, ἀνέκραξεν ἡ Μαρία ἀρνούμενη νὰ λάβῃ αὐτήν.

Ἀλλ' αὐτὸς ἀφείλε τὴν ἐπιστολήν ἐπὶ τοῦ μαρμαροῦ τῆς ἐστίας καὶ χαιρετίσας σιωπηλῶς τὴν σύζυγόν του ἐξῆλθεν.

Ἡ Μαρία ἔμεινεν ἐπὶ πολὺ εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, τὴν κεφαλὴν κρύπτουσα μετὰ τῶν χειρῶν τῆς, καὶ τὴν καρδίαν ἔχουσα βυθισμένην εἰς πικροὺς συλλογισμοὺς. Τέλος πλησιάσασα εἰς τὴν ἐστίαν ἔρριψε βλέμμα ἐπὶ τῆς ἐπιστολῆς, καὶ εἶδεν ὅτι ἔφερε γραμματόσημον τῶν Παρισίων.

Ἡ ἐπιστολὴ ἦτο τοῦ Ὀκταβίου.

(*Ἔπεται συνέχεια.*)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΧΡΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΑΝΔΑΛΙΟΥ.

Ὁ ἀρχαιολόγος ὁ καταφρονῶν καὶ κύνωνος καὶ ψυχρὸς ὅπως ἐν τῇ παρὰ τὸ θέατρον τοῦ Διονύσου ἀρούρα ἀνέστη λαβὴν ἐνεπίγραφον ἀμφορέως ἐξ ἧς τὸ ὄνομα ἀρχαίου τινὸς Χαλιώτου ἢ τὸ τῆς δεσποίνης τῆς λαγῆνου μανθάνει, φαντάσθητι, ἀναγνώστα, ὅπως ἀπορίας καὶ ὀδύνης χαρὰς θέλει σκιρτήσῃ ἂν ποτε ἐκ τοιοῦτου ἐνεπιγράφου ὡτὸς μάθῃ ὅτι δι' αὐτοῦ ἐκρατεῖτο ὑπὸ τῆς θεραπεινίδος τῆς Ἀσπασίας ἡ κομψὴ τῆς δεσποίνης αὐτῆς στάμνος, ἐξ ἧς ὕδωρ ἱλίσσειον εἰς ἀργυρότευκτον δέπας χέουσα ἔπινεν ἡ τοῦ περικλεοῦ τῶν Ἀθηνῶν κυρίου κυρία.

Ὁ Ἀγγλὸς τί δὲν ἤθελε θάπνησαι πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ εὐρήματος, ἂν ποτε ἀνακαλύπτεται ἐν καψυλλῷ μετ' ἐπιταφίου σημειώσεως ἡ μυία ἢ ἐπὶ τῆς ῥινὸς τοῦ Θεμιστοκλέους καθήσασα, καθ' ἣν στιγμὴν κατεναυμάχει τοὺς Πέρσας μετὰ τὸν Σαλαμῖνος καὶ Θριασίου πεδίου, καὶ ἐμποδίσασα αὐτὸν διὰ τῆς ἐρεσχειλίας νὰ συλλάβῃ ζώσαν τὴν καλὴν ἑμα καὶ ἀνδρείαν Ἀρτεμισίαν, πρὸς μεγίστην χαρὰν τῆς ζηλοτύπου δεσποίνης Θεμιστοκλέους.

Ὁ σχολαστικὸς εἶδες ὅσον ἐντροφῇ ὅταν ἀνέστη ἀπολωλὸς τι καὶ, ἢ καταδείξῃ ἀνορθογραφοῦντα ἔτερον τινα συνάδελφον;

Τὸ μέγεθος τῆς ἀγαλλιάσεως τοῦ ἀρχαιολόγου, ἡ πλημμύρα τῆς χαρᾶς τοῦ Ἀγγλοῦ καὶ ὁ θρίαμβος τοῦ σχολαστικοῦ οὐδὲν εἰσι παραβαλλόμενα πρὸς τὴν ἡδονὴν ἣν ἠσθάνθη ὅτε ἐπίσθην ὅτι δύναμαι καὶ ἐγὼ νὰ ἀνακαλύψω τι. Τοσούτῳ δὲ μείζονα αἰσθάνομαι νῦν τὴν ἡδονὴν, ἀναγνώστὰ μου, καθ' ὅσον οὐδὲ πρὸς στιγμὴν ἀμφισβῆσαι ὅτι, ὡς ἄνθρωπος λογικώτατος, τὸ μέγεθος τῆς ἀνακαλύψεως ὑπολογίζεις κατὰ λόγον ἀντίστροφον τοῦ μεγέθους τοῦ ἀνακαλυπτομένου. Ἰσὴν ἀξίαν ἔχει ὁ Κολόμβος ὅστις ἀνεκάλυψεν δλόκληρον ἡπειρον, τὴν Ἀμερικὴν, πρᾶγμα καταφανές ὡς ἐκ τοῦ μεγέθους, καὶ ἴσῃν ὁ μεταξὺ ἀχύρων ψύλλων εὐρίσκων ἢ ἐν σχισμάδι βελόνῃ;

Ὁ δικανικὸς οὗτος καὶ σοφὸς πρόλογος σὲ ἔπεισε βεβαίως, ἀναγνώστα, ὅτι ἡ ἀνακάλυψίς μου εἶναι μεγάλη· ἐπομένως περιττὸν πλέον νὰ κρύψω ὅτι τὸ τεχνητόμενον μὲς. Δυστυχῶς, μετὰ τὴν σύλληψιν τῆς ιδέας, πρᾶξιν ὅλως αὐτόματον, ὅσον καὶ ἡ τῆς Ἀθηνᾶς σύλληψις ἐν τῇ κεφαλῇ τοῦ Διὸς, τοσοῦτον κύζησαν αἱ ὠδίνες, ὥστε ἐγὼ αὐτὸς, ὁ κατ' ἀρχὰς ὑπὸ χαρᾶς περιλαμπόμενος, γονυπετῆς ἤθελον ἱκετεύσαι τὸν Ἡφαιστον οὐχὶ ν' ἀνοίξῃ διὰ πελέκους δίοδον εἰς τὸ τεχνητόμενον, ἀλλὰ διὰ σφύρας μετ' αὐτοῦ καὶ τὴν κακῶν γενέτειραν κεφαλὴν μου νὰ συντρίψῃ· ἀλλ' ὁ μὲν Ἡφαιστος ὑποσκάζων τρέχει κατόπιν τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ὑπερβάτης μετὰ τοῦ Ἄρεως τὰ ὅρια τοῦ Ὀλύμπου, εἰς ἐμὲ δὲ ἄλλη θεραπεία οὐδεμίαν μένει πλὴν τῆς εἰς φῶς παραγωγῆς τοῦ τυράννου, ὃν θέλω φροντίσαι νὰ περιτυλίξω ἐν σπαργάνοις περιφράσεων, καθιστὰς αὐτὸν ἀκίνδυνον καὶ εἰς Ἀγγλίδος γραπίας τὰ ὦτα.

Παρετήρησις βεβαίως πλέον ἢ ἔπαξ παρ' ὅλον τὸν βίον, — ἂν διερχόμενος τὰς ὁδοὺς τοῦ χωρίου καὶ τῆς πόλεως σου συνειθίζεις νὰ ῥίπτῃς ἀδιάκριτον βλέμμα διὰ τῆς ἀνεωγμένης πύλης εἰς τὰς αὐλὰς ἢ διὰ τοῦ ἀναπεπταμένου παραθύρου εἰς τὰ δωμάτια, — τὸ αὐθόρμητον ἐκείνο καὶ ἀφελὲς κίνημα τῆς ἐλληνίδος μητρὸς ὁσάκις θέλει νὰ τιμωρήσῃ τὸ ζῶπρον, ταραχοποιὸν ἢ φαντασιόκοπον αὐτῆς παιδίον, τὸ κίνημα ἐκείνο, λέγω, δι' οὗ τὸ ἀριστερὸν τῆς μητρὸς σπυδάλιον, μεταβαίνει ἀστραπηδὸν εἰς τὴν δεξιάν αὐτῆς χεῖρα, ἐπιπίπτει ἐπανειλημμένως μετὰ ταχύτητος οὗ τῆς τυχοῦσης ἐπὶ τῶν ἐξεχόντων τοῦ παιδίου κτημάτων. Καὶ ἀγνοῶ μὲν ἂν ἡ χάρις καὶ ἡ ἀφέλεια τοῦ κινήματος τούτου συγκινῇ πάντοτε καὶ σὲ ὅσον καὶ ἐμὲ, ὅταν βλέπω αὐτὸ, βεβαίως ὅμως ὅτι οὐδέποτε ἡ ἀσήμαντος αὕτη καὶ ταπεινὴ πρᾶξις ἐγέννησε διὰ τῆς κεφαλῆς σου τὴν ὑψηλὴν ιδέαν ἣν θέλεις ἀκούσει.

Ὅπως ἐκτελεσθῇ ἡ πρώτη κίνησις ἀνάγκη πᾶσα, διὰ τὴν ταχύτητα, ἥς ἀνευ σώζεται τὸ παιδίον, τὸ σκανδάλιον τῆς μητρὸς νὰ ᾔῃαι ἀδοχῆς ἢ ἀνοικτὸν ὀπισθεν ἢ πεπατημένον. — Ἀλλὰ τοιαῦτα σκανδάλια, σκέπτομαι, μόνκι τῆς μεσημβρίας αἱ γυναῖκες, καὶ ἰδίως αἱ Ἑλληνίδες, φοροῦσιν.

Ὅπως αἱ Ἑλληνίδες μητέρες μεταχειρίζονται τὸ κίνημα τοῦτο τὸ περιπλοκώτερον καὶ δυσεκτελεστότερον, ἐν ᾧ τὸ διὰ τῆς χειρὸς ῥάπισμα ἤθελεν ἀρκαῖ καὶ ταχύτερον τιμωρεῖ τὸν παραζῖαν, ἀνάγκη πᾶσα νὰ πηρέλαβον αὐτὸ ἐκ παρυδούσιος εἴτε προφορικῆς εἴτε ἐμπράκτου παρὰ τῶν ἰδίων μητέρων, παθουσῶν ἢ μαθουσῶν τὰ αὐτὰ, καὶ οὕτω καθ' ἐξῆς, μέχρι τῆς θυγατρὸς τῆς πρώτης μητρὸς, ἥτις ἐπένοησε τὴν παρὰδοξὸν ταύτην τιμωρίαν θυμωθεῖσα ἴτως ὑπὲρ τὸ δέον καὶ μὴ κρίνασα ἀρκούν τὸ διὰ τῆς ἀδοχῆς αὐτῆς χαιρὸς μαλακὸν ῥάπισμα τοῦ ἀπαλοῦ παιδίου. — Ἀλλ' ἡ ἀπὸ μητρὸς εἰς θυγατέρα παρὰδοσις πράξεως οἰκογενειακῆς Ἑλληνίδων εἶναι βεβίως, σκέπτομαι, παρὰδοσις καὶ οἰκογενειακὴ καὶ ἑλληνική.

Ἄρα, τὸ κίνημα, ὅπερ οὐ μόνον περιττολογία ἀλλὰ καὶ ἀκριτομυθία ἤθελεν εἶναι νὰ περιγράψω ἐκ νέου, εἶναι... ἑλληνικὸν, ἐκ παρὰδοσεως. — Τοιοῦτον ἐξάγω τὸ ἀκταμάχητον συμπέρασμα τοῦ λαμπροῦ συλλογισμοῦ ἢν ἀνέγνωσκς· ὅπερ βεβίως οὐδέποτε ἤθελον τολμήσει νὰ φέρω εἰς φῶς, οὐδόλως δελεαζόμενος ὑπὸ τοῦ χιλιαδράχμου βραβείου τοῦ βυδοκνακείου διαγωνίσματος, ἂν μὴ, ἀναγινώσκων τὸν χαριέστατον συγγραφεὰ τῶν ἀθηνάτων νεκρικῶν διαλόγων, ἐνετύγχανον ταῖς ἐξῆς θεαίαις ὁμιλίαις:

α'.

ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ ΚΑΙ ΣΕΛΗΝΗΣ.

ΑΦΡ. Τί ταῦτα, ὦ Σελήνη, φασὶ κοινῶς σε; ὅπως κατὰ τὴν Καρίαν γένῃ, ἰσάνκι μὲν σε τὸ ζεῦγος ἀφορῶσαν εἰς τὸν Ἐνδυμίωνα καθεύδοντα ὑπαίθριον ἄτε κονηγέτην ὄντα, ἐνίστη δὲ καὶ καταδείκναι παρ' αὐτὸν ἐκ μέσης τῆς ὁδοῦ;

ΣΕΛ. Ἐρώτα, ὦ Ἀφροδίτη, τὸν σὺν οὐδὲν, ἔς μοι τούτων αἰτίαις.

ΑΦΡ. Ἐὰν ἐκεῖνος ὕβριστής ἐστιν· ἐμὲ γοῦν αὐτὴν τὴν μητέρα οἷα δεδρακεν, ἔρτι μὲν εἰς τὴν Ἰδὴν κατὰγων Ἀρχίσου θυγατρὸς τοῦ Ἰλίου, ἔρτι δὲ εἰς τὸν Λιδάον ἐπὶ τὸ Ἀσούριον ἐκεῖνο βασιλεῖον, ὃ καὶ τῇ Φαρσαφάτῃ ἐπέραστον ποιήσας ἐξ ἡμισείας ἀπέλατό με τὸν ἐρώμενον· ὥστε πολλάκις ἠπειλήσα, εἰ μὴ παύσεται τοιαῦτα ποιῶν, κλάσειν μὲν αὐτοῦ τὰ τέξα καὶ τὴν φαρύτραν, περιαιρήσειν δὲ καὶ τὰ πτερά· ἡ δὲ ἡ δὲ καὶ πλὴγὰς αὐτῷ ἐνέτεινα εἰς τὰς πυγὰς τῷ σαναδάλῳ· ὃ δὲ οὐκ οἶδ' ὅπως τὸ παραυτίκα διδύως καὶ ἱκετεύων μετ' ὀλίγον ἐπελάλησται ἀπάντων. Ἀτὰρ εἰπέ μοι, καλὸς ὁ Ἐνδυμίων ἐστίν; εὐπαραμύθητον γὰρ οὕτως τὸ δεινόν.

ΣΕΛ. Ἐμοὶ μὲν καὶ πάνυ καλὸς, ὦ Ἀφροδίτη, δοκεῖ, καὶ μάλιστα ὅταν ὑποδαλόμενος ἐπὶ τῆς πέτρας τὴν χλαμύδα καθύδῃ τῇ λαίᾳ μὲν ἔχων τὰ ἀκόντια ἤδη ἐκ τῆς χειρὸς ὑπὲρρέοντα, ἡ δεξιὰ δὲ περὶ τὴν κεφαλὴν εἰς τὸ ἄνω ἐπικεκλασμένη ἐπιπρέπῃ τῷ προσώπῳ περικειμένη, ὃ δὲ ὑπὸ τοῦ ὕπνου λαλυ-

μένος ἀναπνέῃ τὸ ἀμφοτέρωθεν ἐκεῖνο ἄσθμα. Τότε τείνον ἐγὼ ἀφορητὴ κατιούσα ἐπ' ἄκρων τῶν δακτύλων βεβηκυῖα ὡς ἂν μὴ ἀναγεγρόμενος ἐκταραχθεῖν, — εἶπα· τί οὖν ἂν σοι λέγοιμι τὰ μετὰ ταῦτα; πλὴν ἀπόλλυμαι γὰρ ὑπὸ τοῦ ἔρωτος.

Ἐξ οὗ παύεται πᾶς τις περὶ τῆς ὁμοιότητος τῶν νέων ἑλληνικῶν ἡθῶν πρὸς τὰ ἀρχαῖα, καὶ ὅτι πρώτη διδάσκαλος μήτηρ ὑπῆρξεν ἡ Ἀφροδίτη.

β'.

ΔΙΟΣ, ΔΕΚΛΗΠΗΟΥ ΚΑΙ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ.

ΖΕΥΣ. Παύσασθε, ὦ Ἀσκληπιε καὶ Ἡράκλειε, ἐρίζοντες πρὸς ἀλλήλους ὥσπερ ἄνθρωποι· ἀρετῇ γὰρ ταῦτα καὶ ἀλλότρια τοῦ συμποσίου τῶν θεῶν.

ΗΡΑΚ. Ἀλλὰ ἐθέλεις, ὦ Ζεῦ, ταυτοῖς τὸν φαρμακὴν προκατακλίνεσθαι μοι;

ΑΣΚ. Νὴ Δία· καὶ ἀμείνων γὰρ εἶμι.

ΗΡΑΚ. Κατὰ τί, ὦ ἐμδρόντητε; ἡ διότι σε ὁ Ζεὺς ἐκεραύνωσεν ἂ μὴ θέμις ποιοῦντα, νῦν δὲ κατ' ἔλεον αὐτοῖς ἀθανασίας μεταίληθας;

ΑΣΚ. Ἐπιέλησται γὰρ καὶ σὺ, ὦ Ἡράκλειε, ἐν τῇ Οἴτῃ καταπλεγίς, ὅτι μοι ὀνειδίσεις τὸ πῦρ;

ΗΡΑΚ. Θύκουν ἴσα καὶ ὁμοῖα βεβίωται ἡμῖν, ὅς Διὸς μὲν οἷός εἰμι, τοσούτα δὲ πεπνυγμένα ἐκαθαίρων τὸν βίον, θηρία καταγωνιζόμενος καὶ ἀνθρώπους ὕβριστάς τιμωρούμενος· σὺ δὲ βιζοτόμος εἶ καὶ ἀγούρης, νοσοῦσι μὲν ἴσως ἀνθρώποις, χρήσιμος ἐπιθήσειν τῶν φαρμάκων, ἀνθρώπους δὲ οὐδὲν ἐπιδεδειγμένος.

ΑΣΚ. Εὖ λέγεις, ὅτι σου τὰ ἐγκλήματα ἰσοάμην, ὅτε πρόην ἀνῆλθες ἡμίφλεκτος ὑπ' ἀμφοῖν διεφθαρμένος τὸ σῶμα καὶ τοῦ χιτῶνος καὶ μετὰ τοῦτο τοῦ πυρός· ἐγὼ δὲ εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο, οὔτε ἰδοῦλευσα ὥσπερ σὺ οὔτε ἔβαινον ἔρια ἐν Λυδίᾳ πορφυρίδα ἐνδεδοκῶς· καὶ ἐπαύμενος ὑπὸ τῆς Ὀμφάλης χρυσῷ σπινδάλῳ, ἀλλὰ οὐδὲ μελαγχολήσας ἀπέκτεινα τὰ τέκνα καὶ τὴν γυναῖκα.

ΗΡΑΚ. Εἰ μὴ παύσῃ λαίθερούμενός μοι πῦρ καὶ μάλα εἴση ὡς οὐ πολὺ σε ἐνήσει ἡ ἀθανασία, ἐπεὶ ἀρέμενός σε βίψω ἐπὶ κεφαλῇ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὥστε μηδὲ τὸν Παιῶνα ἰάσασθαι σε τὸ κρανίον συντριβέντα.

ΖΕΥΣ. Παύσασθε, φημί, καὶ μὴ ἐπιταράττετε ἡμῖν τὴν ξυνουσίαν, ἡ ἀμφοτέρους ἀποπέμψεται ὑμᾶς τοῦ συμποσίου. Καίτοι εὐγνωμον, ὦ Ἡράκλειε, προκατακλίνεσθαι σοὶ τὸν Ἀσκληπιὸν ἄτε καὶ πρότερον ἀποθανόντα.

Ἐξ οὗ ἀποδεικνύεται μὲν ὅτι ὁ Ἡρακλῆς κατέστη παλίμπαις ὑπὸ τοῦ πολλοῦ πρὸς τὴν Ὀμφάλην ἐρωτος, ἐπιβεβαιοῦται δὲ ὅτι ἡ ἰδέα ἦν μετὰ τοσούτας ὠδίνας ἐγέννησεν ἡ κεφαλή μου δὲν εἶναι παρὰ πολὺ παρὰδοξος καὶ ἐσφαλμένη.

Σ.

ΛΕΟΝΤΟΣ ΑΛΛΑΤΙΟΥ ΕΚΔΕΔΟΜΕΝΑ ΞΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ.

(Συνέχεια. Ἰδε φυλλ. 433.)

Nº 8. Catena Sanctorum Patrum in Ieremiam prophetam; expositio item S. Ioannis Chrysostomi in eundem prophetam, nec non Homiliæ VIII Origenis, et Maximi Confessoris questio in eundem prophetam. — Omnia ex